

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. † Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell: 2 rals al mes.
Fora.. . . . 8 " trimestre.
Un número sol. 0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.

OBRA NOVA

TEORIA DEL TEIXIT

TRACTAT ELEMENTAL

DE

Composició de Lligaments

PER

P. RODÓN Y AMIGÓ

Profesor de Teoria del Teixit

Aquesta obra professional de 286 planas en 8.^u y que conté mes de 300 figuras ó lligaments, es molt útil als contramestres y directors de fàbrica.

Se ven en la impremta de PERE TUGAS, carrer de Calderón, 36, al preu de 7'50 ptas. 1' exemplar.

L' ÚLTIM DISBARAT D' EN ROMERO ROBLEDO

Dibem l' últim y en veritat que no deuriam pas estamparho d' aquesta manera. Qui 'ns diu que al sortir a llum aquestes ratlles no hagi, l' *il·lustre romerista*, portat per sa activitat malhaguanyada, intentat fervia-ble una altra iniciativa y comés per lo mateix una altra lleugeresa de las que li han donat una celebritat ben poch envejable?

Ea pochs mesos, quasi dias, que ha pujat al poder y ab tot y haverse encarregat del ministeri mes august y de las tasques que més serenitat y seny claríssim necessitan, aquí 'l tenim remouventse com esperitat, bellu-guet incansable de la política, ficantse per tot, remouvent y enredant ab inconcebible audacia, mercès a la benevolencia del *gran Cánovas* que cap a sas vellesas ha tingut la xifladura de posarlo a cap de taula, ab 'l beneplácit, incomprendible per cert, de tants y tants conservadors ente-nimentats, gent d' ordre y de conviccions ben arreladas.

Y en Romero Robledo, aprofitantse de semblant debilitat que tant cara-ba de costar al partit que tant s' enorgulleix de ser lo sosteniment de la Monarquia, va campant pels seus respectes, col·locant als de la colla que 'l seguien en sas evolucions de saltimbanquis pel mon de la política, tras-ladant jutges a mida de son capritxo, modificant ab reals ordres la lley del Estat, y sostenint discursos parlamentaris impropis de son càrrech que 'l portaren a acceptar un desafió suspés avuy, per ocupar lo ministeri de Gracia y Justicia, lo lloch més elevat de la magistratura espanyola y desde ahont deuria castigarse mes severament aquesta estúpida toleran-cia que s' observa en los assassinats de gent d' espasa y de levita.

Y com si ab tot aixó no n' hi hagués prou, recordém sas entremalia, duras en la qüestió arancelaria antillana, influhint ab totas sas forsas en contra de Catalunya, pera afavorir a quatre sucraires andalusos. Nostra patria allavoras com avuy y com sempre en aquesta mena d' assumptos de tantíssima transcendencia, demanava lo que era d' absoluta justicia-que Cuba pogués entrar sos productes a la Península y aquesta a Cuba, sense antagonismes ni exclusivismes miserables com han imperat escan-dalosament fins a la fetxa; defensava la continuïtat de las relacions co-mercials entre las Antillas y la Metròpoli, com bonas germanas que s' es-timan, no com dominador que abusa de la debilitat de la persona domi-nada. Mes aixó era volguer justicia, sensillament justicia y 'l representant d' aquesta en lo Ministeri, faltant a tots los debers que 'l càrrech li im-posava, passá per sobre de tot cometent, justament ell, la mes gran de las injusticias.

Y no era prou encara, era necessari un altre etzegallada pera acabar de demostrar la solemne equivocació de 'n Cánovas, al encarregarli la cartera mes respectable y fins fa foch mes respectada. Faltava que 'n Ro-mero Robledo, notari major del Regne, com a ministre de Gracia y Jus-

ticia, la emprengué contra 'l Notariat, una de las pocas cosas serias que 'ns quedavan aquí Espanya, segons confessa lo *Diario de Barcelona*.

Y contra 'l Notariat las ha empresas ab 'l *desparpajo* que 'l caracteriza. ¿Que se li endona á 'n Romero Robledo, del trastorn que causa en la respectable classe notarial, la mes sincera, la mes seria, la que inspirava mes confiança en totas las clases sociales? La questió es colocar á la gent que sobra, tenir llochs que distribuir los dias que convinga y lo demás que s' ho emporti 'l diable.

Al fi y al cap—deu pensar lo segon de la colla canovista—del modo que l' anem deixant al pays, quina necessitat ne té de que 'l cos notarial siga un modelol Per los diners que li van quedant, pot ben estarse de borrar escripturas, testaments, traspassos, compra y venta... Y á fe que si pensa aixís no aniria molt lluny d' oscas. Donada la política qu' avuy impera, apoderada la púrria espanyola de casi tots los llochs importants del Estat, á que ve sostenir la honradés y serietat dels notaris, si entre desgracias, robos y tributs havém de deixar nostres pobres al calaix sens fons de nostra escandalosa Hisenda?

Y després, quant tot está corcat ó corromput, quan las entitats y personatges que mes aparentan, s' ajupan, sino hi gosan, en mitj de tantas miserias, quan l' administració espanyola va convertintse en una verdadera cova de lladres, quan tot se compra y se contracta, posant preu al honor y á la dignitat y á la conciencia, per forsa havia de destorbar als directors de la política la serietat y honradés imperturbables del fins avuy tan digne cos notarial.

Mes encare es hora de reparar tanta y tanta injusticia. Justament per aixó, per lo que te de digna y honrada aquesta classe tan estimada á Catalunya, pel bon nom que en ella disfruta y pels serveys incalculables que presta á la familia catalana, es necessari que tots á la una ne protestin ab totas sas forsas, evitant aixís que desapareixi una de las cosas que mes honran á la prou perturbada Espanya. Convé que no sigan sols los notaris los qui protestin del últim disbarat del ministre de Gracia y Justicia, que á sa veu se juntin la de totas aquellas corporacions y entitats de nostra terra que estimin com se deu y en lo que val la dignitat de la classe que intentan trepitjar y que per vergonya seva ha sigut lo partit conservador, lo mes interessat en conservar lo poch decent que 'ns queda, qui ha aixecat la picota destructora com qualsevol revolucionari d' espardenya, sens reparar que ab sa desatentada conducta, avans ab lo Códich Civil y ab las llibertats de la Basconia, ahir ab lo de las relaciones comerciales entre Cuba y la Península, avuy ab la etzegallada del cos notarial, acavan per remoure y socavar desde 'ls drets naturals de las regions espanyolas y 'ls interessos creats á la sombra de lleys qu' haurian de ser respectables, fins als sagrats fonaments qu' aguantan la tan volguda institució de la familia.

FESTA POÈTICA DE SANTA MARIA DE RIPOLL

ALS CATALANS

Avuy fa dos anys que fou novament consagrat y dedicat al culte de Déu nostre senyor lo gloriós Temple que bastiren los héroes de la Reconquista de Catalunya, oferintlo á la Santíssima Verge, en aquella vall montanyana hont juntantse 'ls dos rius nascuts del Pirineu ván á ensenyar á tot lo Principat que la fe, vinguda com la neu de lo més alt, ha d'esser perpétua regor y manteniment dels pobles. Las passions humanas, excitadas per danyosos errors, qual existencia sol permetre 'l Senyor per ensenyansa y humiliació de las mateixas naciones, convertiren en ruina aquell gloriós monument de la Religió y de la Patria, qu' en un dia inolidable de la Nostra vida, sentintnos inspirats pel mateix Déu y alenats per l' hermosa alba d' esperansa que las promesas divinas dibuixan pel creyent ex l' horisó, determinárem refer. á fi de que, en aquest temps de fe decayguda y quan la Patria está voltada dels més grans perills, vegés tot lo mon qu' encara 'ns queda empena per retornar á la Mare de Déu son antich trono y á Catalunya sa casa payral, per ensenyar als Nostres compatrieis lo camí de la restauració, de la dignitat recobrada y del verdader amor patri.

En aquesta obra benehida del Senyor y agradable á la Soberana Verge, Reyna en tot temps de Nostra estimada Catalunya, volguérem, com era just, que tothom hi portés sa pedreta per humil que fos, y, gracias á Déu, ho conseguírem. La pietat y la munificència de la Santa Sede tant dignament ocupada per Lleó XIII; la proverbial generositat de la familia reyal d' Espanya; l' opulencia del rich y l' óbol de la viuda; lo faust del noble y la senzillesa del obrer; la sabiduria del arquitecte y l' habilitat del artista en totas sas manifestacions; la magnificència del Episcopat, l' esplendor del sacerdocí y l' hábit de penitència del religiós; l' universal tribut d' un y altre hemisferi; tot rendí son homenatge d' amor y carinyo á la Verge de la Reconquista de Catalunya. Faltava no més la Poesia, de la qual s' es dit ab tota rahó qu' es filla del Cel quan canta 'ls amors purs y entona himnes en llahor de la Religió y de la patria. Y no s' oblidá la Poesia d' aquest deute contret ab nostra Senyora de Ripoll y allá en las mes altas regions del sentiment aná á buscar las inestroncables deus de l' inspiració per formar grandíós y armónich cántich que saludés á l' alba esplendorosa nascuda en las valls del Ter y del Freser, teixint flayrosísima garlanda hont ab las rosas cullidas en los plans y montanyas de Catalunya s' unissen triadas flors vingudas de las voras del histórich Tajo, del Rose abundós, del majestuós Tiber, del Arno gentil, del Rhin famosíssim, del clássich Ilís y fins del extens Danubi. Las

llengües llatines y las no llatines han respòst al amorós convit que oportunament les enviàrem y de la xamosa y aromática corona que ab tant hermosas flors s' es teixida ne farém presentalla á la Verge Santíssima de Ripoll, si Déu hi dona sa benedicció, lo propvinent dia quintze del mes de Setembre, en que celebra l' Iglesia la festa del Dols Nom de Maria, d' aqueix nom estimat que, unit al santíssim de Jesús, fou en tot temps la senyera de la Patria. En aqueixa diada, que vindrá á esser ditzós coronament de las festas de consagració fetas l' any 1893, celebrarem de Pontifical, ab l' ajuda de Déu, en la gloriosa Basilica Ripollensa, ahont acudirán ab sas creus y ganfarons y la multitud de llurs devots las vehinas Parroquias, á fi de dar major esplendor á la ceremonia. En l' Ofici s' predicará un sermó alusiu al objecte de la festa, y, acabada la missa, los Caballers del hábit del Sant Sepulcre del Capítol de Barcelóna, que hi assistirán en corporació, inaugurarán lo monument dedicat al Comte Berenguer IV, dit lo Sant, que vestí 'l mantell de la citada Órdre, de la qual, y de las del Hospital y del Temple, rebé la cessió dels drets que 'ls pertanyian de possehir lo Reynalme aragonés en virtut del testament d' Alfons I lo Batallador.

Y á la tarde, voltats de tots los bons fills de Catalunya y de totas aquellas personas de bona voluntat que vajan á associarse á aquest acte d' amor filial tant grat á tots los catòlics, oferirem á la Reyna de Catalunya aqueixa poética Corona que 'l príncep y 'l menestral, lo sabi y 'l obrer y fins l' humil estudiant han voltat d' hermosa pedreria. Se llegirán las principals composicions que figuran en tant preciós llibre y la religiosa y patriótica festa s' acabarà cantantse ab acompanyament de nutrida orquesta, l' Himne de la Restauració y 'ls Goigs de Santa Maria.

Catalans, aném tots una vegada més á Ripoll. La Verge Santíssima 'ns hi espera; las mudas y eloqüents reliquias dels famosos Comtes y varons á qui hem retornat llur sepultura sian novament testimonis del amor patri qu' en nosaltres ressucita. Aném en aquella ayga pura del sentiment cristiá á trempar las nostras armas per lluytar ab inacabable vigor ab l' impietat y l' indiferencia, corsecadoras de l' humanitat y ofegadoras de la vida de las nacions. Y que 'l Sant alé de la Poesia, qu' en aquells moments farà revivre en nosaltres la flama sagrada de l' esperança, nos done á tots vigor per avansar y may desmayar en aquest camí de restauració, hont no solament nos toca aixecar de nou los venerables monuments de la Patria, sinó també son esperit y sas costums y sobre tot aquella hermosa Fe que fou l' ánima de la nostra grandesa.

Aném tots á Ripoll, menats per la llum del passat y confiats en l' esdevenidor.

De Nostre Palau de Vich, á 1 de Juliol de 1895, II aniversari de la Consagració de Santa Maria de Ripoll.

JOSEPH, BISBE DE VICH,
Administrador Apostólic de Solsona.

LO DE CUBA

Si poguessem entrar aquests dias de casa en casa, se 'ns par- tiria 'l cor presenciant las escenas que s' hi desenrotllan. Cap mare viu tranquila; totes tremolan pels noys que están á punt de caure soldats y pels que, després d' haver passat algun temps en los cuartels, havían ja rebut son dolcíssim abrás de retorn á la llar; aquell abrás en que hi va tot lo cor d' una dona desola- da y tot l' agraphiment á la Mare de Deu del Carmé á qui no ha deixat de pregar ni un sol dia mentres ha tingut son fill al ser- vey del rey.

Cuba es un drach que may ne te prou. Sempre guanyém y sempre obra la boca pera engolir vidas y més vidas, malgrat la activa direcció del general de més sentit comú y de més bona voluntat que tením y que ha anat allí ab plens poders pera aca- bar la guerra de qualsevol manera.

Y en Martinez Campos brega per ara inútilment, que la ad- ministració espanyola li ha deixat un llevat d' odis que puja ca- da dia més y que ni la frescor del hivern aturará. Es un llevat que vol sanch y no aygua, y que com més sanch s' hi tira més va creixent, amenassant acabar ab tota la riquesa d' aquella isla espléndida y ab tot lo jovent d' Espanya.

Quina tremenda responsabilitat la dels que han congriat la tempesta!

Quin compte no tenen de donar á Deu, ja que 'ls poders que 'ls hi han enviat no 'ls ne fan donar aquí a la terra dels diners malament adquirits y dels odis que han fet neixer!

A punt tením d' embarcar prop de 30,000 homes, la flor del jovent, la vida de la nostra vida, que la enviém á Cuba com una lletra ab que satisfém las inexplicables debilitats de la na- ció que ha consentit tanta disbauxa. Y aquesta lletra de 30,000 anirà seguida d' altrás y altrás, si la energia del general que hi tením no 's dedica, tant ó més que á guerrear, á netejar aque- lla administració, fins á donar als cubans, si s' hi es á temps, garantías fermes de que lo que hi ha succehit no hi tornará a succehir may de la vida.

Si hi poguessem entrar per las casas, que n' veuríam de

tristors! Hi veuríam lo dolor dels pares, encara que no tant viu, més intens si es possible que 'l de sas esposas; la desesperació de las noyas que 'ls segan en flor sas mes dolsas esperansas; lo tros de terra, de que vívian tots, conresat per brassos que ni 'l poden esterrosar. Lo que succeheix entre quatre parets es molt diferent de lo que veyém en lo moll de Barcelona plé de generals y de músicas, de regidors que donan una pesseta y de tafañers que ni la pesseta donan. Es molt diferent, repetim, aquesta animació fingida, sense grandiositat, ni res, de la sublimitat del darrer adeu de tots los de casa.

Aquest es lo que queda en lo cor del pobre que s' embarca, y son dolcíssim accent no 'l poden ofegar pas los estridents accents del coure. Las volevadas de mocadors dels que van al moll, son molt bonicas quan un se 'n va á Mallorca, pero quan se va tan lluny y en terras d' extermini, si d' un ens adoném, es del que fa moure qui 'ns estima.

Diuhén si passat l' hivern acabarà la tragedia. Deu ho fassi, que be 's necessita sa intervenció en una nació tan abandonada com Espànya, hont de totas las virtuts no hi queda més que la de la caritat y arreconada encara á Catalunya. Los entussiasmes son tots morts. Lo rich no 'ls te perque li sangran seguidament sas rendas pera malbaratarlas en sous inútils; lo pobre no 'ls sent perque de la societat no 'n coneix més que 'ls dolors y de la nació més que la brutal lley de quintas.

Lo desitj de la victoria per molts no va lligat més que ab la seguretat de que no hi hagi un daltabaix en los valors. Tot alló dels llorers y de las brancas d' alzina ha quedat á recó, com hi van los retratos dels oncles concos. Lo verdader valor queda ofegat per l' aixeribiment del oficiallet que avans d' embarcarse ja 's fa retratar per quan l' hagin de posar al diari. La marina de guerra, que podría fer lo que fan los cónsuls, no deixant desembarcar expedicions á Cuba, passa d' estiu fressejant pel Cantábrich, ó be perseguint als llauts en que quatre contrabandistas nos duhen lo tabaco argelí, y, de tant en quant, empaytant á quatre pobrissons pescadors que sense llicencia van á buscar barats per aquestas ayguas...

Y 'l pobre, per qué desitja la victoria? Perque no li robin

mes fills, per res més: tant si 'ls diaris nos ho diuen en octavas reals com ab versos de romanso.

Semblaya acabat lo d' aquella trista cansó de la velluria, pero las concnpscencias dels alts y baixos empleats que han anat á Cuba han fot una veritat com un temple alló de que

A las campanyas del rey

molts n' hi van, no 'n tornan gayres...

Qui no cau matxetejat, afina tristament pels hospitals de Cuba, hont no hi deuen haver encare arribat los 600 kilos de quinina que 'l general Martinez Campos demanava, ni 'ls molts metjes que hi fan tanta falta com los medicaments.

(De *La Renaixensa*.)

XEXANTENARI

Era en la segona quincena del mes de juliol de 1835 quan la selvatge explosió dels odís sectaris provocá en Espanya la matança dels frares y la saquetx y la crema de convents.

En aquellas esgarrifosas jornadas, que comensaren en Madrit la vesprada de la Mare de Deu del Carme, y per lo satanisme dels uns, y la cobardia dels altres seguiren esborronant á tota l' Espanya per espay de duas setmanas, lo punyal y 'l fusell, lo magall y 'l fogallferen de las seuas, omplint per tot arreu lo nostra terra de sanch y flames, d' víctimas innocents y de sacrilechs enrunaments.

Un d' aquets, planyivol entre 'ls mes dignes d' ésser planguts, fou lo de Poblet.

Poblet era un dels mes magnífichs temples de Deu; una de las Casas mes ilustres de la civilisadora ordre de Sant Benet, en lo segle dotze reformada per Sant Bernat, á qui 'l mateix compte de Barcelona En Ramon Berenguer quart, lo Sant, demaná sos Monjos blanchs per aquella fundació; era ademés palau dels Reys d' Aragó, aplech marvellós y variat d' edificis monumentals; tresor d' innumrables reliquias y d' imatges, de llibres y d' obras d' art; y era, per no dir més, lo sepulcre dels Reys de la confederació catalana-aragonesa, de las reynas y princeps y princessas de la nostra nissaga, á tots los quals, ademés dels abats y manjos del monastir, voltavan com un gran poble de morts, los comptes y barons, los prous capitans que prengueren part en la reconquesta é il·lustraren ab sas glosiosas gestas la nostra historia.

Allí N' Alfons lo cast, allí en Joan I, l' aymador de gentilesa, allí En Pere quart, el de las ceremonias, allí En Ferrán d' Antequera, allí N' Alfons de Nápoli, allí En Joan 2.^{on} lo dels remenses, allí En Martí l' humá, allí en Jaume lo conqueridor, ab llurs mullers y llurs fillades, allí en Car-

les, príncep de Viana, y 'ls d' Urgell y 'ls de Cardona y 'ls Moncadas y 'ls Pinós y 'ls Cerveras y 'ls Murs y 'ls Anglesólas y 'ls Rocaforts y 'ls Ribelles y 'ls de Cervelló y de Castellbó y de Granyena y quants recordavan las glories de la patria catalana.

¿Quí may del mon els hi havia de dir que un jorn, al crit de llibertat, una brivalla, fills borts de la mateixa terra, els hi havia de trencar lo somni de pau pera remoure llurs ossos y esventar llurs cendres? Ells, qui 'ns havían donat la llibertat y tota la nostra grandesa!

Y ab tot, y per estrany y abominable que sia, aixís fou. Y en una de aquellias diadas de dol tingué lloch lo que, segons un historiare de la terra dexá enrera las mes fantásticas narracions d' Hoffman y d' Edgar Poe y lo que ab tanta vivor y tan forts accents de ira pinta en sa magistral poesia l' inspirat Guimerá.

Xexanta anys han passat des qu' á Espanya 's cometé aquella gran iniquitat, aquell esferehidor *pecat de sanch*, com ha dit un protestant, aquell satánich crim, qual pes en la balansa divina, com hi afegeix l' historiador de la heterodoxia espanyola, deu ésser mes fexuch que tots los crims espanyols quan després (de mes) de mitja centuria encara segueix Deu abocant demunt de nosaltres lo got de las seuas iras.

¡Xexanta anys... y encara Poblet espera la seua restauració!

¿Ens haurém de morir los presents sens veure redresades aquellias sagradas runas? ¿No farem aquest acte de desagravi á Deu y á la Patria?

Catalans ¿qué fem?

L I T E R A T U R A

L A D A M A N E G R A .

* * *

La Mariagna, mare de la Tuyas, es una dona magre, petitona, d' ayres barruers, tirant á desvergonyits; viva de geni, y de molta vèrbola... Vent gallina al Born nou. Per la vivesa de son geni, per l' atabalament de son *picarol* y per que camina saltironejant, com un aucell, li diuen la Calandria... No he vist mare y filla que 's aportessen tant com la Mariagna y la Tuyas... Mirant á la mare recordareu á la filla, veient á la filla esmentareu á la mare... Els mateixos posats, els mateixos gestos, el mateix to de veu, idéntich caminar, consemblants gustos... No parlo de sa figura—perque, son tan parionas, que ni eixidas d' un mateix motllo... No hi ha mes diferencia que la que 's portan entre si dos parayguas bessons, nou l' un, per estrenar, en sa bossa encara, y usat, rebregadet ja l' altre per una temporada de plujas... La una es un grá de rahim, de rahim moscatell, ros, plé, daurat; l' altre es el mateix grá, mes, al punt de tornar-se pansa...

Ja no m recordava dels nous Gehins quan la mare de la Tuyas me 'ls vá retreure.

Venia del Born, ab lo cistell provehit enansat en son bras, estrényent en una mà 'l mocador ab las claus y 'ls cuartos... Tot comprant una friolera decantà sos ulls vers al quart pis y, encarantsem totduna:

—¿Que ja 'ls coneix?...—va dirme...—'Ls nous vehins?... Els de devant?... No ha reparat ab la «dama negra» encara?... ¡Si ja son aquí de tres dies!... Aixó de la «dama negra» no li he tret jo, no, es cosa de la Tuyas... ¡Com no porta dol, ni es viuda, y se sembla tant á las del convent de Gracia! ¡Ja es estrany que no haja baixat!...—reprengué, reparant ab ma sorpresa... 'S recolsá al taulell, desfermá son *pícarol*, escapssá las cartas y, ara donant, ara prenent, sens ni deixarme fer basa, m' avinentá tot lo que 'n sabia... No li constava pel clar, pero, li semblá que no eran de Barcelona... Potser de la part de Valencia... Es á dir, de Valencia tampoch... No era 'l mateix llengatje, pero, hi retiraba molt... Lo que si era cert es que *no eran de casa*. Venían del Arrabal, d' un de tants carreróns farcits d' aquell *be de Deu*, que, á la que encara te vergonya, sembla que la *puntxin al pasarhi*... «Lo que 's jo... ¡ay mare meval... Ni de franch ni ab tornas hi viuríah!... Uix... se n' ha de venir de mena...»

Esbufegá un xich, se repenjà mes al taulell, somrigué ab malicia, y afegí:

—Diu qu' estaban arreglats... pero... «lo que passa... 'l mon dona toms... y un hom...» cal... Tan sols al llit haurán estat mes be qu' are!... Ella cús de blanch, com la Tuyas... robas finas... *coladors de franel-la pera 'l vi!*... Diu que guanya tant... que si es molt *llarga*... Potser si; que hi dirá una! Mes, si ho posesem en quarentena, eh?... eh?... Com la familia *dels atabaus* nō te fi ni comptel... Crech que 'l vell cuyna... cuyna y endressa y... y fa 'ls llits... lo mateix qu' una dona!... Diu qu' era marino!... Patró... Vol dir que possehirían alguna barqueta... algun trasto... ¡Cal!... Un esclopet... alló... per pescá musclos... y no te 'm belluguis que volcariam!... Donchs, ¿no 'ls ha vistos, eh?—afegí, llambregantme ab murriesca.—No es mala la noya, no... Per morena, s' enten... Vull dir, per qui li agradin las morenas, porque, en quan á mi, si fos home!... (apart)—Suspirá fort com volguent dir; «ay de mi, si jo fos home!... Es á dir; ay de las rossas!...» y reprengué sa garla...

(Continuará)

JOAN PONS Y MASSAVEU.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres ó un *biscuit-glacé*, pa y vi.

També s' atmeten abonos á preus ventatjosos. Servey esmeradíssim.

Restaurant Colon, Rambla, Barcelona

NOVAS

Segons llegim, l' Ajuntament d' aquesta ciutat ha acordat que sigan fotografiats tots los matuters que 's coneguïn.

Si aixó 's fes extensiu á certa capital d' Espanya veuriam fotografia's á molts dels que avuy mangonejan las cireras.

La Academia Católica d' aquesta ciutat, está ja organisant la peregrinació que á principis de Setembre anirà á Montserrat.

Diu un periódich de Barcelona que aviat será un fet la construcció del nou temple parroquial de Sant Feliu d' aquesta ciutat, com aixís mateix la construcció del nou hospital.

La companyia dramática que actua en los Camps de Recreo baix la direcció del primer actor don Artur Parera, avuy nit posará en escena lo drama en 7 actes: *La Portera de la Fàbrica*, regint pera dita funció preus econòmichs.

La orquesta *Fatxendas*, d' aquesta ciutat ha sigut contractada pera la festa major que celebrarà los días 25 y 26 del corrent lo poble de la Atmetlla.

Ja torném á las andadas no encenent la llum eléctrica de la Rambla quan fa lluna.

Dimecres passat á las 9 que per cert era ben fosc, los llums de gas dels carrers estaban encesos pero no la electricitat.

¿Será aixó que per los dias de la festa major se 'n va gastar massa?

Cridém l' atenció de qui correspongui referent al particular sino aviat será cas de riurer.

Segons de públich se diu han desertat de varis pobles, molts reservistas de 1891 cridats pel govern segons real decret del mes passat.

La aplaudida orquesta d' aquesta ciutat *La Lira* ha sigut contractada per executar los balls, oficis y concerts que tindrán lloch los días 15 y 16, en lo poble de Castellvilar, de Monistrol de Montserrat, durant los dias de sa festa major.

També dita orquesta ha sigut contractada per lo *Casino del Comerç* de Tarrasa, per executar los programas dels balls que tindran lloch los días 11, 18 y 25 del corrent.

En una de sas últimas sessions la Comissió de Governació del Ajuntament de Barcelona acordá proposar al Consistori que siga posat lo retrato del malaguanyat autor dramátich en Frederich Soler á la Galeria de catalans il·lustres, encarregant sa execució al celebrat artista D. Arcadi Mas y Fondevila y la biografía al eximi escriptor D. Joseph Feliu y Codina.

Una important casa editorial de Barcelona tracta de publicar una luxosa edició de totas las obras del inolvidable fundador del Teatre Catalá.

La patriótica associació *Centre Escolar Catalanista*, continua rebent nombrosas adhesions de corporacions y Ajuntaments de tot Catalunya pera que siguin inscrits al peu de la esposició, que com saben nostres llegidors, lo Centre ha de dirigir á las Corts en la prop vinenta legislatura á fi de què 's posi remey á las abusivas interpretacions que alguns tribunals fan de nostre Dret civil.

Pera 'l Certámen del Centre Catalá de Manresa, s' han presentat 176 composicions.

La companyia catalana del Teatro Romea de Barcelona posará avuy per la tarde en escena en lo Teatro Euterpe, lo famós drama en 3 actes y un prólech: *La Aldea de San Lorenzo* y la pessa en un acte *Del ou al sou*.

Per la nit lo aplaudit drama catalá: *Lo Contramestre* y la divertida comedia en un acte *Los tres toms*.

Lo dijous próxim, diada de la Asunción, per la tarde se representará lo famós drama catalá *Las claus de Girona* y lo monólech *De Pelagalls á Barcelona*.

Per la nit primera representació en aquesta temporada de la divertidíssima comedia en 3 actes, de D. Joseph Feliu y Codina: *Cofis y Mofis* y la divertida comedia *La sala de rebrer*.

Lo gran poeta catalá mosen Jacinto Verdaguer, publicará proxima-ment una obra titulada: «San Francesch» en que canta las glorias d' aquest sant.

Lo 22 del Setembre próxim arribará á Barcelona 1ª Orfeo Bilbaí que pendrá part en los festetjos de la Mercé, cantant en la misa solemne que s celebrará en la iglesia de la patrona de la mateixa ciutat compal.

Al mateix temps sembla que donará dos ó més concerts en lo Teatre Lirich y en 'l Saló de Bellas Arts y un de popular en 'l Fronton Barcelonés.

Lo cónsul de Rússia á Barcelona ha rebut un telegrama participantli que avuy arribará á la mateixa lo coro slavo-rus, compost de 52 professors.

Segons telégramas de Madrid se sab que pera cubrir las baixas que resultin en lo exércit de la Península ab motiu de enviar lo segon cos de exércit de Cuba, 's cridarán á servey actiu 13,000 reclutas excedents de cupo del reemplás de 1994.

Dits reclutas 's reuniran en las zonas 'l 3 de Octubre próxim.

De Catalunya perteneixen á la zona de Mataró 214 reclutas; á la de Girona 240; á la de Tarragona 219; á la de Manresa 171; á la de Vít lafranca del Panadés 182; á la de Lleyda 263; á la de Barcelona n.º 59, 160; y á la de Barcelona n.º 60, 212.

Diumenge passat no varem poguer parlar del Castell de fochs artificials engegat lo dissapte dia 4 del actual com á fi de festa de la festa-majör per ser hora en que ja estava 'l número en máquina, pero devém fer constar que fou una cosa ben espléndida y que de molts anys aquesta no s' havia part vist, per lo que felicitem als pirotécnicos R. Saura y fill y á la comissió organitzadora.

Segons noticias de Blanes, en lo Certámen que allí tingué lloch lo dia 26 de Juliol, guanya la flor natural don Pau Delclós, qui nombrá Reyna de la Festa á la hermosa senyoreta D.ª Aurora Billoch.

Obtingueren los demes premis los senyors D.ª Antonia Gili y Guell, don Joan Ribas, don Joseph Morata y Grau, don Joaquim Ayné, don Marián Escriu, don Joseph Alemany, don Joseph Berga (fill), don Víctor Brossa y Sangerman, don Marián Vayreda y Vila, don Francesch Marull, don Artur Carreras y don Joseph Asmarats.

Diu nostre company «La Veu de Catalunya»:

«En lo diari de París *Le Journal des Débats* hem llegit duas cartes que li envia des de Irlanda un corresponsal d' ocasió, mogut á escriure per l' espectacle de la agitació do que fou testimoni en aquell pays, ara ab motiu de la recent lluyta electoral. La conclusió d' aquest corresponsal *profundament observador*, però, mes de cert, estúpídament irreligiós, es que la qüestió irlandesa no te cap importancia, ¿per qué? porque tót se redueixen á unas masses que, com remats, obehexen á la veu dels pastors, ó digali del clero de la Irlanda. La nostra conclusió será un xich diferenta: De primer, resulta que en la aspiració reivindicadora d' Irlanda continúan marxant d' acort las masses y aquells qui major influencia tenen en la formació y direcció de l' ánima popular. Segona, que es motiu de gran consol y esperansa d' exemple profitós pera 'ls soldats que

aci lluytām per lo *pro aris et focis* aquesta devoció del clero irlandés pera la causa reivindicadora del nacionalisme. Y, en fi, que no ha perdut de sa forsa y vigor la campanya nacionalista irlandesa, ni han disminuït sas esperansas d' éxit proper y definitiu, puig que 's manté aixís viu y persistent lo foc sagrat d' ahon li provenen totas las energias »

La joventut del Ateneo Sabadellés ha disposat per avuy una gira campestre al pintoresch siti de recreo anomenat «Ca 'n Sabater» de Sant Feliu del Recó.

Lo passat dimars no pogué celebrarse sessió en lo Municipi per falta de concejals. Los de la federal tingueren la humerada de molestar als seus companys de consistori y al públich allá reunit sols pera demostrar l' empenyo que 's prenen per los interessos comunals.

Tinguda lloch de segona convocatoria lo passat dijous, comparegueran tots com un home comensant la sessió á las 9 en punt baix la presidencia de D. Ramon Sanllehi, alcalde accidental. Mal debut tingué nostre primer tinent d' Alcalde ja que per circumstancias que ell se sabrá, agenas en un tot als interessos de Sabadell permeté que 's faltés descaradament á la lley municipal ab tot y las advertencias qu' oportunament se li endressaren. Aixís y tot la votació d' Arquitecto Municipal ab tan afany esperada, resulta favorable al senyor Batlleuvel l' obtingué 9 vots contra 8 del senyor Borrell y Cardona. Legalment y ab tota justicia la votació ve á resultar favorable al primer per 9 vots contra 6 ja que dels 8 qu' obtingué 'l segon, n' hi ha dos que resultan nulos, encara que constin en acta, per la poca delicadesa del senyors Pla y Campmajó que no volgueren abandonar lo saló de sessions com la lley los hi ordenava.

Lo conegut escriptor don Eusebi Blasco, parlant en una carta dels coros catalans. ab motiu de sa excursió artística á las region bascongada, diu:

«No tot han d' ésser toros ni tereros y género flamench. Alguna vegada havia de servir la plasa de toros pera que hi donessen provas vuitcents obrers de las provincias més avansadas d' Espanya, de que allí s' adora la música y de que las horas de descans s' han dedicat, durant molts anys, á la constitució d' orfeons, que demostran un estat de cultura digne de gran respecte en aquellās classes obreras.

«Los coros de Clavé, d' aquell inolidable Clavé, músich y poeta, regionalista admirable, catalá avans que espanyol, com altres som aragonesos avans que res, van á arribar demá á San Sebastián y 'l diumenge 's farán sentir del públich que de totas las provincias d' Espanya ve á passar l' istiu á San Sebastián.

«Benvinguts sian exos artistes del poble, representants de comarcas gloriosas.

«—Visca Gulpúzcoa! han telegrafiat al arribar á la terra bascongada.

«—¡Visca Catalunya!—ls responem los regionalistas, que ja aném essent cada dia més, y 'ls bascongats en particular. Representa aquesta festa quelcom més que un espectacle d'istiu, y Arana, al portar exos cors á San Sebastián, nos fa conèixer ab ells un poble ilustrat, unas masses que no son viciosas, ni están malejades, ni perdon son temps entre la política y 'l café ó la taberna. Artistes tots, leantors de tradicions y gloria de sa terra, han arribat á constituhir una confederació d'orfeons y exos artístichs passeigs que are donan per Espanya, á son pays los hi han d'agrahir, y ahon arriban son una novetat digna de la curiositat general.»

En compliment de lo previngut en la R. O. del 11 Desembre de 1894, aclaratoria del Real decret del 8 de Mars del mateix any, ha sigut nomenat professor auxiliar numerari de la Facultat de Filosofia y Lletres de la Universitat de Barcelona, nostre estimat company de causa, lo llorejat poeta, D. Joséph Franquesa y Gomís.

Foment y Previsió Agrícola

SOCIETAT MUTUA COOPERATIVA

BANCH NACIONAL AUXILIAR DELS AGRICULTORS

Segurs per incendis, cullitas y bestia

Domicili social: **BARCELONA**, Ronda San Pere, 3.

SUBDELEGACIÓ DE SABADELL Y SON PARTIT

Evaristo Ant. Saló.-Carrer de las Planas, 9

Eixa Societat assegura per los perills de incendis, de cullitas y de bestia cavallar, mular, burrical y bovi, concedeix préstams, anticipos y descomptes y ajuda ab sos auxilis als agricultors.

En conformitat á lo previngut per los Estatuts, queda oberta la subscripció á las Cédulas cooperativas de á 25 pèsetas cada una, quinas participan dels beneficis de la Societat ab obció á premis y amortisació per sorteig, en la oficina de eixa Subdelegació Carrer de las Planas n.º 9.

FILTRES PERA L' AYGUA

Per 8 pessetas evitarén una pila de enfermetats.

Sabadell es una de las poblacions més castigadas per las enfermetats, gracias á-l' aygua carregada de llot, cals y diversas materias vegetals en putrefacció.

Unich modo d' evitarlas es filtrar l' aygua per medi dels filtres científicament construhits per la casa

M. BURGÜES. - CREUHETA, 92.

NOTA.—Per 0'50 CÉNTIMS se neteijan y cambian las materias que serveixen pera clarificar l' aygua.

JOAN COMAS FAURA

Dipòsit de música de totes classes

Pianos

Ventas, Lloguers, Cambis, Reparacions y Afinacions

Ventas á plastos á 2 duros setmanals

RAMBLA, 67.-SABADELL

BANCH DE SABADELL

Pren á descuento y negociació, cupons Interior, Exterior, Amortisable y Billets Hipotecaris Isla de Cuba, venciments corrents.

Horas de despatx: de 9 á 12 matí, tots los dias feyers.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL.